

ETHISCH ADVIESORGAAN

RICHTLIJNEN VOOR SPORTFEDERATIES

RICHTLIJNEN ORGANISATIE ETHISCH ADVIESORGAAN SPORTFEDERATIE (EAO)

Het ethisch adviesorgaan (EAO) adviseert en evalueert het integriteitsbeleid binnen de sportfederatie. Dit adviesorgaan kan ook andere aspecten van het beleid behandelen, bijvoorbeeld een adviesorgaan gezond en ethisch sporten.

1. Proactief advies over integriteitsbeleid

Het ethisch adviesorgaan verstrekt adviezen aan het bestuur of management over het integriteitsbeleid van de sportfederatie. Deze adviezen kunnen betrekking hebben op:

- Het naleven van het Gezond en Ethisch Sporten decreet;
- Het aanstellen van een federatie-API en de verdere implementatie van laagdrempelige aanspreekpunten binnen sportclubs;
- Het organiseren van preventie, vorming en sensibilisering inzake grensoverschrijdend gedrag;
- Het opmaken en implementeren van gedragscodes voor verschillende doelgroepen;
- Het implementeren van en toezien op de werking van het handelingsprotocol;
- Een integriteitsbeleid binnen de topsportwerking;
- ...

Voor proactief advies komt het ethisch adviesorgaan 2 à 3 keer per jaar samen en, indien nodig, op vraag van het bestuur of management. Het advies is niet-bindend.

2. Reactief advies bij incidenten ter ondersteuning van de federatie-API

Dit adviesorgaan hoeft geen rol te hebben bij de aanpak van een melding. De API kan in het kader van collegiaal overleg wel beroep doen op een onafhankelijk persoon van het adviesorgaan, indien dat zo bepaald is in het handelingsprotocol en in het document dat het onafhankelijk handelen van het API bepaalt.

Tijdens fase 2 van het handelingsprotocol maakt de federatie-API een inschatting van de ernst van de feiten. Een federatie-API doet dit in hoofdzaak op zelfstandige basis. De federatie-API kan zich hierbij wel laten ondersteunen door één of meerdere personen uit het ethisch adviesorgaan die op onafhankelijke wijze de federatie-API kunnen ondersteunen (geen directie of bestuurders). Zij baseren zich hiervoor op de verzamelde gegevens uit fase 1. Het advies bevat een inschatting van de ernst van de feiten en een voorstel met volgende stappen die ondernomen kunnen worden. Deze personen worden steeds ad hoc door de federatie-API bijeengeroepen.

3. Samenstelling

Het ethisch adviesorgaan bestaat minimaal uit drie personen. De federatie-API maakt niet verplicht deel uit van het orgaan. Het bestuur bepaalt de leden, werking en bevoegdheden van het orgaan. Om de vergaderingen in goede banen te leiden, wordt aangeraden een voorzitter aan te stellen.

Directie en bestuursleden kunnen deel uitmaken van het EAO als het gaat om de proactieve rol van het EAO. Als het echter gaat over het ondersteunen van de API bij cases integriteit, is het, om elke vorm van belangenvermenging te vermijden, ten zeerste afgeraden hierbij iemand van de directie of van het bestuur te betrekken.

Indien een sportfederatie ervoor kiest om geen ethisch adviesorgaan te installeren, kan deze advies-verlenende functie de vorm aannemen van intercollegiaal overleg: de federatie-API omringt zich met een aantal collega's waarmee afspraken worden gemaakt om in geval van incidenten samen te zitten om de ernst van de feiten in te schatten en samen een advies te formuleren over volgende stappen. Dit collegiaal overleg kan zich ook buigen over het integriteitsbeleid van de federatie en adviezen verstrekken aan het bestuur of management.

Een sportfederatie kan ook steeds te rade gaan bij haar internationale federatie (indien van toepassing) waar mogelijk ook richtlijnen omtrent het installeren van ethische adviesorganen zijn.

4. Profielen

Algemeen profiel lid ethisch adviesorgaan

- **Communicatief:** goed kunnen luisteren en op een constructieve manier de zaken mondeling of schriftelijk aanbrengen.
- **Onafhankelijk:** elke vorm van belangenconflict vermijden waardoor het onafhankelijk oordeel beïnvloed wordt.
- **Affiniteit:** sterke affiniteit met ethische thema's, in het bijzonder met thema's die gerelateerd zijn aan de sportcontext.
- **Betrokken:** actieve interesse voor de sport en de sportfederatie.
- **Discreet:** gaat vertrouwelijk om met informatie die betrekking heeft op de werking van de sportfederatie.

Specifieke profielen

Volgende profielen zijn noodzakelijk om de vlotte organisatie van het EAO mogelijk te maken. Uiteraard is het mogelijk dat deze rol gecombineerd worden met 1 van onderstaande profielen (bijv. de voorzitter van het EAO kan een sportclubbestuurder zijn).

▪ **Voorzitter**

Het adviesorgaan wordt best geleid door een voorzitter. De voorzitter draagt bij tot een open discussie en stuurt aan op doelgerichte besluitvorming. Deze is (al dan niet in tandem met een personeelslid of de federatie-API) de directe link met het bestuursorgaan van de federatie.

▪ **Personeelslid van de sportfederatie**

Om de organisatie van de vergaderingen en de verslaggeving en doorstroming van informatie vlot te laten verlopen, is de aanwezigheid van een personeelslid tijdens de vergaderingen van het EAO noodzakelijk.

Verder maken we een onderscheid tussen profielen ‘need to have’ en ‘nice to have’.

Need to have

- **Sportclubbestuurder**

Om een ethisch beleid vorm te geven dat in lijn ligt met de noden van de sportclubs van de federatie, is het noodzakelijk dat het EAO voeling houdt met de ethische uitdagingen van haar sportclubs. De aanwezigheid van een sportclubbestuurder is dan ook een grote meerwaarde.

- **Spporter**

Een (jonge) sporter met sterke affiniteit voor ethiek en ethisch thema's is een grote meerwaarde voor het EAO. Een sporter kan mee nadenken over actuele zaken, weet waar sporters op dit moment mee bezig zijn en kan noden goed overbrengen naar het beleid van de sportfederatie.

Nice to have

- **Federatie-API**

In veel gevallen is de federatie-API personeelslid van de federatie, maar dit is niet altijd het geval. Het is geen must dat de federatie-API deel uitmaakt van het EAO, maar het kan tijdens sommige vergaderingen wel een meerwaarde zijn. De federatie-API ontvangt en behandelt de meldingen binnen de sportfederatie en kan voorstellen doen ifv verbetering van het ethisch sportbeleid en de case-ondersteuning.

- **Jurist**

Soms is het heel nuttig dat een federatie-API kan afstemmen met een jurist van het EAO omtrent meldingen die zijn binnengekomen. Zeker bij ernstige cases van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag is een juridische blik op de zaak vaak onontbeerlijk om de situatie goed in te schatten en de volgende stappen te bepalen. Indien geen jurist zetels in het EAO, kan de federatie-API uiteraard ook extern juridisch advies inwinnen.

- **Club-API**

Een club-API voelt aan den lijve welke meldingen in de sportclub worden gemaakt, welke ethische thema's in sportclubs leven en kan van grote meerwaarde zijn voor het EAO in het verder vormgeven van een goede case-ondersteuning door de sportfederatie.

- **Ouder**

Ouders worden dagelijks betrokken bij de ontwikkeling en sportbeleving van hun kind in de sportclub. In het kader van het ethisch adviesorgaan zijn ze zeer goed geplaatst om mee te denken over acties die impact kunnen hebben in de sportclubs waar hun kinderen sporten.

- **Expert specifiek ethisch thema**

Stel dat de sportfederatie beslist heeft het komende jaar in te zetten op het thema sportouders, kan het interessant zijn dat jaar in het ethisch adviesorgaan een expert ter zake te betrekken. Deze expert hoeft geen officieel lid te zijn, maar kan je indien nodig op vaste of ad-hoc basis raadplegen rond een thema waarin deze specifieke expertise heeft.

- **Topsportverantwoordelijke**

Voor topsportfederaties kan het een aanrader zijn dat iemand van topsport in het EAO zetelt. Als dat niet permanent kan, zorg je best voor een goede afstemming met de topsportwerking en de mogelijkheid dat iemand van topsport bij relevante agendapunten gevraagd kan worden om aan te sluiten.

De samenstelling van het ethisch adviesorgaan is geen vaststaand feit. Afhankelijk van de noden van de federatie en de gekozen prioritaire ethische thema's kunnen sommige leden tijdelijk of gedurende een langere periode deel uitmaken van het EAO.

De aanwezigheid van de directeur tijdens deze vergaderingen kan, maar is niet noodzakelijk. De federatie-API, de voorzitter van het EAO of het personeelslid kan vooraf of achteraf steeds afstemmen met de directeur.

De federatie kan er ook voor kiezen te werken met een adviesorgaan voor gezond én ethisch sporten, waarin zowel medisch als ethisch verantwoord sporten aan bod komt. In dat geval kan het ook interessant zijn een aantal paramedische experten aan boord te hebben: arts, diëtist, enz...